

Mielenterveysalan ammattilaisten koulutusvastuu tulee säilyttää korkeakouluilla

Psykologian koulutusvastuuyliopistot yhdessä Suomen Psykologiliiton kanssa muistuttavat, että Suomeen kaavailulla kaksiportaisen psykoterapeuttikoulutuksen ensimmäisellä tasolla on **poikkeuksellisen suuri merkitys kansallisessa mielenterveyspalveluiden kehittämisessä.**

Kyse ei ole vain koulutuksen teknisestä järjestämisestä, vaan **koko mielenterveyshoidon osaamis pohjan vahvistamisesta.** Uudistuksen ydin on tuottaa uuden ensimmäisen koulutusportaan kautta **monialaista, näyttöön perustuvaa osaamista psykososiaalisten interventioiden toteuttamiseksi perusterveydenhuoltoon ja sosiaalihuoltoon** – palvelujärjestelmän tasolle, jossa suurin osa mielenterveysongelmista kohdataan. Tästä syystä koulutus uudistuksen on nojattava asiantuntijuuteen, vakiintuneisiin koulutusrakenteisiin ja riippumattomaan tutkimusperustaiseen osaamiseen.

STM on esittänyt hallitusohjelmaan kirjatun psykoterapeuttikoulutuksen kaksiportaisuuden toteuttamiseen mallia, joka on riittämätön vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi esitetty malli sisältää merkittäviä riskejä koulutuksen laatua ja jatkumoa koskien.

Esitetyssä mallissa ensimmäisen portaan koulutusvastuu jaettaisiin yliopistojen, yliopistollista sairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän kesken. Nykyisin vastuu psykoterapeuttikoulutusten järjestämisestä on kokonaisuudessaan yliopistoilla. Esitetty malli piristaisi koulutusten toteutuksen ja heikentäisi valtakunnallista laadunvarmistusta. Lisäksi malli kasvattaisi hallinnollista kuormaa entisestään hyvinvointialueilla. Samalla kasvaisi riski, että koulutus kaventuisi yksittäisiin menetelmiin siten, että uudistus ei vastaa hallitusohjelman alkuperäisiin tavoitteisiin, asiakkaiden moninlaisiin tarpeisiin eikä luo koulutuksellista jatkumoa kahden psykoterapeuttikoulutusportaan välille.

Hyvä psykososiaalinen interventiotyö ja psykoterapeuttinen hoito on laadukasta ja asiakaslähtöistä: vahvan ja monipuolisen menetelmäosaamisen lisäksi tarvitaan haavoittuvassa asemassa olevien, erilaisten ja eri-ikäisten asiakkaiden kohtaamisen, yksilöllisten tarpeiden tunnistamisen sekä turvallisen terapeuttisen suhteen rakentamisen taitoja.

Ensimmäisen portaan koulutus on järjestettävä niin, että koulutuksen järjestämisvastuu säilyy yliopistolla, rahoitus ohjautuu yliopistojen kautta ja toteutus tehdään tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa, kuten esitykseen sisältyvässä OKM:n esittämässä toteuttamistavassa on ehdotettu. Yliopistot korostavat, että ne ovat tehneet valmistelutyötä kaksiportaisen koulutuksen eteen useita vuosia yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa. Yliopistoilla on kaikki keskeiset rakenteelliset ja sisällölliset edellytykset ensimmäisen portaan psykoterapeuttikoulutuksen koordinointiin ja toteuttamiseen. **Valmiina on tutkimustietoon pohjaavia, toimiviksi havaittuja ja helposti skaalautuvia yhteistyömalleja** yliopistojen ja hyvinvointialueiden välillä. Ne mahdollistavat ensimmäisen portaan koulutuksen siten, että järjestämisvastuu säilyy yliopistolla ja toteutus tehdään yhteistyössä kaikkien hyvinvointialueiden kanssa. Näin terapiatakuun alueellinen saavutettavuus voidaan varmistaa. Koulutuksen valtakunnallista toteutusta on valmisteltu yhteistyössä useiden ammattialojen koulutuksista vastaavien toimijoiden kanssa, jotta koulutuksen tuottama osaaminen on yhdenmukaista ja saatavilla yhdenvertaisesti eri ammattiryhmille, jotka voivat jatkaa kouluttautumista psykoterapeuteiksi koulutuksen ylemmällä tasolla.

Koska kyseessä on koko mielenterveyspalvelujärjestelmän kannalta keskeinen uudistus, tulee **psykoterapeuttikoulutuksen uudistamista koskevat muutokset valmistella aidossa yhteistyössä vastuuyliopistojen, korkeakoulujen, psykoterapiakouluttajayhteisöjen sekä hyvinvointialueiden ja alalla toimivien ammattilaisten kanssa.**

Virpi-Liisa Kykyri, PsT, apulaisprofessori
Puheenjohtaja
Psykologian yliopistoverkosto Psykonet

Jari Lipsanen, PsM
Puheenjohtaja
Suomen Psykologiliitto ry

Lisätiedot ja yhteydenotot:

Vera Gergov, PsT
Ammatti- ja yhteiskuntasuhdepäällikkö
Suomen Psykologiliitto ry
vera.gergov@psyli.fi
p. 040 8098028